

Cristian Egis

E încă timp de zaruri în gutuie

EDITURA UNIVERSITARĂ

« *Que serions-nous sans le secours de ce qui n'existe pas !* »

Paul Valéry

Cuvânt înainte

Se poate scrie oriunde, dar nu se poate scrie oricum. Drumul pe care s-a mers e luminat de borne, unele cu nume prietenos de mentă sau floare de colț, altele cețoase cu nume de fum și cafea. Rândurile s-au scris viu, uneori oniric, deseori solilocvial, cu o cerneală străveche, fabricată demult și dăruită gândului cu simpatie și recunoștință. Timpului meu i-au fost alături oameni obligatorii, frumoși în ființare, curajoși prin șansă, atleți de secundă și hazard în cursa destinului. Lirismul acestor pagini e tributar interogației „*ce-ar fi fost dacă*”. Dincolo de semnul retoric al cărții se poate visa, se pot reconstrui podurile de altădată, flamurile se trezesc în posturi de sentinelă iar porturile încep să-și înflorească falezele și amiezile uitate, pentru călătorul obosit și cititorul grăbit să trăiască.

(Châtenay-Malabry)

Siluate de conți fac filosofie

Într-un apus mânjit de păsările zgură.

Semn, o iubită albă cântă-n partitură

Un iureș ferecat de agonie.

Mansarda veche

dintr-un lemn străvechi

Aruncă foile, nervos, în ere,

să le culeagă visătorii norocoși

din praf sau din livezi cu roșii mere.

În anul lor e totdeauna lună

și fildeș mult pentru un turn pe valuri.

Venețian e trupul lor prin baluri

și verbu-ndrăgostit e spumă.

*

Ai căzut în oglindă și te-ai rătăcit.

Cu sprâncenele arcuite de primăvară

ai numit absența din absint,

așa mi-a zis Rimbaud, poetul...

Cică trecuseră frunzele verzi

prin viața ta,

Înainte de a țâșni din ram

sub soare,

pentru sărbătoare.

Pe unde treceai
anii strănutau pulbere,
secunda înflorea;
Visul meu se apleca
să adune cu brațul
aerul de firească dimineață.
Îți mai aduci aminte?
Erai încă-n oglindă
și Poe încă în viață...

*

Târziul alb, de-atâta iarnă,
Într-o pastișă se dăruie.
Apoi se năruie,
în podul de casă prăfuit,
unde se ceartă, cu al nopții miez
Conjugările nenăscute
ale verbului „a fi”.
Din satinul amiezii,
dintr-un somn diez,
nasc doruri atât de personal,
Încât serile rotesc o devenire
pe hărți medievale, în tatuaje dulci,
În coridoare de fulgi,
s-au poate-n amintire.

*

Lumina parcului se trânteste în iarbă,
la jumătatea drumului
dintre două pronume posesive
legate cu sârmă ruginită.
Într-o zi, toți școlarii
care umflă aleea cu zgomot de amiază
vor fi uitați,
topiți pe rând, în călimări,
Iar grația cerului își va întinde
pomada binefăcătoare
în lungul și latul dermei
unei istorii de pahar.

*

Între praguri de ceară,
Strecor de-aseară pumnul de stele
ce mi-a fost hărăzit.
În consecuția lumilor descâlcite,
Pe rotundul lut în mișcare,
Câtă mirare, câtă uitare,
Rugină de hârb și secundă cicoare!
Din stația mea de autobuz,
atât de personal țâșnesc spre zori,
pe căi brumate, pe bronzul din ploii...

De bitum mi-s genele grele,
de oraș și de mâini ridicate fără semn
către alte semne.

Mersul șchioapătă de-aseară...

Peste vară,

Peste ceară,

Anotimpuri străvezii se alungă

în faruri chioare.

E multă sare în rănile lui rimbaut,

E multă mare.

*

În anotimp, adânc înfipt,

Cu vraiste și cenușă,

Tresar și mint frumos de-o geană de tămâie.

E încă timp de zaruri în gutuie

Și ziua frunză umflă ploaia-n ușă.

Și cum se mai repetă urma,

Pe un ponton răcit de sindrofie;

Acum se schimbă-n sânge suma

Văzduhului căzut...Melancolie.

*

Aerul tău mi-a umplut încăperea

și tainele s-au cățarat în lună,

prin vis, într-un clocot de spumă
crestând, la tâmple, tăcerea.
Și roșu și alb se alungă prin vreme,
prin sânge sădind catedrală.
Și uit și mă uit, pe o ladă de semne,
cum treci, cum te-adaugi
în cămăși de vocală.

*

Obiectele se împleteau în privirile admirative ale tuturor și se diferențiau prin formă și culoare. Prima segregă utilitatea de frumos, a doua (culoarea) promova noblețea, istorisind povești despre cuiburile de humă ale ființării. Culori reci, culori calde... Acest refren îl rostea, odată, un negustor, pe străzile prăfuite ale unui târg, în vreme de secetă. Oamenii scoteau capul prin ferestrele de lut și tresăreau cu muțenie curioasă și priveau chipul ridat de soare al neguțătorului de postavuri. Culori calde, culori reci... strălucea și vocea lui subțire, la concurență cu vocea muezinului din minaret. Nimeni, însă, nu coborâse să cumpere un centimetru de pânză, chiar dacă din șaretă se vedeau capetele viu colorate ale vălătucilor. Totuși, fetița desculță venise în întâmpinarea lui, oferindu-i o ulcică de apă în schimbul unei năframe albastre. Negustorul bău, însetat și grăbit apa dar de găsit năframa albastră în mulțimea de mărfuri, nici vorbă.

Încercă să o răsplătească pe fetiță cu un șal, apoi cu un batic sidefiu. Fetița ceruse, însă, o năframă albastră și cu privirea ținută îl implora pe omul din față să-și țină cuvântul dat. Negustorul plecă, ridicând din umeri, enervat de încăpățânarea copilului. Și de-atunci negustorul nostru nu mai suporta să i se vorbească de această culoare. Ba mai mult, renunțase la toate materialele care puteau să-i amintească de ochii copilei. Într-o zi de vară, într-un târg prăfuit, la vreme de secetă, dintr-o casă răcoroasă de lut și trestie a ieșit o fetiță desculță, oferindu-i o ulcică de apă, în schimbul unei năframe albastre. Negustorul însetat trăia neputința unui déjà vu, așa că se eschivă, refuzând apa și porni pe drumul către următorul târg prăfuit. Și povestea ar mai fi putut continua, dacă muezinul transpirat nu ar fi anunțat a doua zi în moschee că, pe drumul de întoarcere, văzuse trupul imobil al unui neguțător, cu ochii ațintiți spre cer și cu un zâmbet mulțumit, întins pe chip, ca o năframă albastră.

*

Și e multă liniște.

Din pietre curge un timp de miere
și secundele de la ceasul de mână
s-au risipit pe jos,
Și e multă tăcere.

*

Noaptea se năruie,
își iese din mine,
Din stele și praf se dăruie,
numindu-se altfel
pe un cer prăbușit în ruine,
pe o frunte de rege uitat.
În locul ei,
O zare surogat mă răsare
Și apoi mă aruncă în mare,
Ducând Căii Lactee
ce-a mai rămas din aer,
ce-a mai rămas sub cheie,
zăpadă și păcat.
Noaptea nu mai e noapte,
Nici nu mai știu că e...
Adorm adânc în somnul
din care te-ai trezit,
Tu alb,
Eu noapte-zare
în care m-ai iubit.

*

Locuim o stea căzătoare.
Când atingem respirația pământului

cu păpădia emoției,
încremenim de atâta inocență.
Arbori înfloriți cu pielea amară,
Revoluția rotundului acoperiș,
durează câteva secunde,
cât să îmi crească bărbi sure,
cât să mășăluiesc
pe suprafața propriului suflet.
Singurătăți caraghioase
Îndulcesc cafeaua cu hazard,
apoi bârfesc.
Secundele se lăfăie în minute,
minutele în ore și tot așa,
de parcă ar avea toată viața înaintea.
Închid pleoapa vegetală și descui aripa
pentru ca iarna terestră, la orizont,
să treacă naibii mai repede.
Tot mai clandestin,
să cadă din nou pe frunte
sunetul jocului de-a soarta.

*

Am pierdut culoarea vechiului anotimp
spulberat sub năframele aeroportului
inundat de lumină.
Oboseala face umbră pământului

de pomană;
Pe scări, copiii vecinei,
cei care nu răspund niciodată la salut,
se pregătesc pentru o lungă vacanță.

*

În colțul străzii Alesia, în fața bisericii St. Pierre, proaspăt renovată, se află un bătrân cerșetor din țara mea. Iarnă, primăvară, toamnă stă ghemuit, cu privirea ridicată spre cer. Spre cerul de care se agață profilul trecătorilor ca de un cuier ponosit, ros de carii. Nu știu câte ore petrece în lumina zilei. Știu însă că vara dispare subit, timp de una sau chiar două luni. Mă întristează locul gol. Trec pe trotuar și explodez într-un soi de nervozitate copilăroasă. Într-o bună zi reapare și atunci singura mea preocupare este să-i surprind privirea, să-i zâmbesc, să-mi însușesc imaginile condensate în memoria lui vilegiaturistă și să-mi spun: „ei uite, a fost în țară”.

*

Aseară,
Orașul si-a pierdut în mine orele.
Umbre de fragedă mentă
S-au tors în fuior,
Au lăsat semn pe umăr,

Au mușcat merele roșii,
Până la cotor.

*

S-a trezit transpirat. Privirea rătăcită se oprise pe o scrumieră albastră. N-avea aer și a deschis fereastra larg, lăsând întunericul nopții să pătrundă în încăpere. Privirea ei sugruma și-l arunca în prăpăstii cețoase. Laptopul înmărmurise pe stand by, iar în lumina de veghe se auzea o locomotivă. Coborâse din cameră, direct în strada pustie. Pietrele de granit, tăiate alandala și fixate în sol fuseseră spălate de zăpada topită și chipul i se reflecta dureros în fiecare ochi de baltă. Trăgea după sine sentimente stranii și târzii. Brațul albastru al fetei țâșnea într-un joc de „du-te, vino” pe ușile nopții, ondulându-se, iar oboseala drumului presăra cioburile unei oglinzi sparte în locuri siderate de asfințit. O lună verde răsărise nou. Sufletul ei se rostogolise peste lucruri risipindu-se în vâltori de ape tulburi. Așa era ea. O prelungire de adolescentă într-un timp al bărbaților. Fulgii de zăpadă o fascinau. Își amintea jocul ei și acum. Intrase în grădina publică a orașului ținând-o de mijloc. Ea strivea între degete o frunză ascuțită de pin și clătina privirea peste aleile și băncile acoperite de frunze și crepuscul. S-a oprit și l-a tras de mână spre foișor. Apoi i-a șoptit tăinuit, iar ecoul vorbelor a coborât adânc, până la rădăcina ființei. A desfăcut două sticle de suc de portocale și i-a ofe-

rit. Zeama dulce se îngemăna cu zâmbetul ei și cu sărutul repetat, aproape copilăresc. A înflorit vorbele, trecându-i mâna peste frunte, și s-a făcut vis și s-a făcut zbor. Apoi, a așezat sticlele golite cap la cap, sub stelele nopții. O privea cu câtă abnegație se dedică acestui ritual exotic și domestic, în același timp. Curând s-au despărțit. Au trecut zile, apoi luni, apoi ani. Într-o iarnă cu zăpadă multă, a ieșit din casă să verifice dacă e adevărat. Nu mai putea dormi liniștit și-n pupila nopții ea creștea întrebător, arătându-i stelele. Tristețe pe chipul ei. Ajunse în foișor și săpase cu palmele în zăpadă până îi amortiseră. Erau acolo. Doar una din sticle se spărsese. Un ciob murdar de noroi lăsa încă să se întrezărească începutul unei sintagme publicitare: „sugar free 100%... orange”

*

Uneori,
Norii au o poveste tăcută,
Alteori sunt vin
sau un braț dezgolit
sau o plută
așezând malul tău anodin
intre mine și mine (alți doi nori)
Uneori...

*

Toamna urlă prin burlane și scorburi cu o gură uscată și searbădă. Îmi duc mâinile la urechi să nu o mai aud. E umbră, vânt și ploaie. Lumile ascunse din nori s-au umflat și explodează fumul unor iluzii peste umerii trecătorilor. Flashuri ascunse în autostrăzi se aruncă sinucigaș pe asfalt și pufnesc în cauciucuri, pe parbrize. Timpul trece, culegător de fructe veștede, purtând în spate o raniță grea.

*

Acum,
respirația ta se rotește carmin
peste gări și peroane.
E multă lumină...
E mult senin.
și-ai aprins macii,
și-ai înflorit castanii.
și-ai ascuns în cotoare de fum
versul meu.
M-am oprit din drum
și-am văzut în rotire
cum mi-ai iubit tăcerea,
cum mi-ai sărutat anii...

*